

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra informačních technologií a technické výchovy

POSUDEK
VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení autora: Bc. Pavel Janíček
Studijní program: N7504 Učitelství pro střední školy
Studijní obor: Učitelství pro ZŠ a SŠ – informační a komunikační technologie
Název tématu práce: Video jako nástroj podporující inkluzi na střední škole
Rok odevzdání: 2018

Jméno a tituly vedoucího Ing. Bořivoj Brdička, Ph.D.
Pracoviště: KITTV
Kontaktní e-mail: borivoj.brdicka@pedf.cuni.cz

I. Základní náležitosti listinné podoby práce:

- Předložená práce má 93 stran a 14 stran příloh. Rozsah práce tedy požadavky na diplomovou práci přesahuje.
- Práce obsahuje všechny požadované části a odpovídá zadání.

II. Obsah a odborná úroveň práce:

Práce je rozdělena na 2 hlavní části. První je teoretická. Vhodným způsobem sumarizuje základní poznatky k tématu se vztahující. Ukazuje, že multimédia mají velký výukový potenciál a připomíná současný stav využití technologií ve výuce včetně vývoje, který je u nás ovlivněn realizací Strategie digitálního vzdělávání. Za velmi přínosné lze považovat zadáním požadované zpracování problematiky zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro něž technologie mnohdy představují přímo zásadní přínos.

Práce podle mého názoru definuje pojem „kanál“ poněkud příliš široce, když do něj zahrnuje i celé vzdělávací portály a služby poskytující kurzy disponující analýzou výukových výsledků (jakou takový kanál, který si nejčastěji spojujeme s Youtube, nemá). To je ale nepodstatný detail. Za poněkud problematický považuji přehled faktorů ovlivňujících tvorbu a využívání video-tutoriálů (str. 22-23), které jsou sice umístěné v obecné teoretické části, ale vztahují se k problematice dané specifickým tematickým zaměřením této práce. Celkově je teoretická část práce na dobré úrovni a ukazuje schopnost diplomanta pracovat s cizojazyčnými zdroji.

Druhá část práce je praktická. Popisuje akční výzkum, jehož cílem bylo vyzkoušet nasazení video-tutoriálů do výuky na Střední odborné škole pro ochranu a obnovu životního prostředí Schola Humanitas v Litvínově a porovnat tuto metodu s tradičně používaným postupem, při němž je pomoc žákům poskytována v textové formě. Výzkumný vzorek tvořili žáci třetích ročníků, mezi nimiž bylo hned několik se schváleným individuálním vzdělávacím plánem (IVP). Diplomant zde osobně učí informatiku, a tak je celkem logické, že bylo zvoleno téma, které tomuto předmětu odpovídá – algoritmizace.

Značný přínos lze spatřovat ve vypracování vlastních verzí materiálů použitých při experimentálním nasazení – textových i video tutoriálů. Diplomant v souladu se zadáním též popisuje metodiku jejich tvorby, což by klidně mohlo být zadáním jiné práce. Je však již dlouholetým zkušeným autorem s mnoha úspěchy, a tak je logické, že by měl své zkušenosti sdílet i touto formou.

Výzkumný design je poněkud neobvyklý. Důvodem je pravděpodobně malý výzkumný vzorek. Použity byly dva různé nástroje na nácvik algoritmizace prostřednictvím jednoduchého programování, které oba disponují prvky gamifikace – KODU Game Lab a Minecraft Education Edition. Místo toho, aby jedna část žáků použila jednu metodiku a druhá druhou, pracovali všichni s oběma nástroji, u každého však s jinou metodikou. To je postup, který je ale plně v souladu s pravidly akčního výzkumu. Důležité je, aby oba nástroje byly dostatečně odlišné na naučení s nimi pracovat ale srovnatelně uživatelsky náročné. Základem výzkumu pak bylo získání dostatečných dat pro provedení analýzy výsledků. To bylo v tomto případě splněno prostřednictvím pozorování výukových aktivit, měření výsledků práce žáků a rozhovorů s nimi.

III. Výsledky a přínos práce

Výsledky nejsou příliš překvapivé, což je nakonec dobře. Potvrdily výhody využití video-tutoriálů a ujistili nás, že zvláště pro žáky hendikepované či mající IVP z jiných důvodů je využití technologií velkým přínosem. Dá se skoro říci, že bez technologií není možné si představit budoucí realizaci inkluze.

Autor velmi správně zmiňuje též rizika nadměrného nasazení videa na místo čtení ve výuce. Připomíná důležité zjištění, podle něhož existuje určitá část žáků, kteří textovým materiálům dávají přednost. Z toho vyplývá, že nelze do budoucna o úplném nahrazení textových výukových materiálů videem vůbec uvažovat.

V závěru diplomant velmi správně naznačuje, jak by bylo možné metodiku využití videa ve výuce dále povýšit (záznam výuky, převrácená třída, vlastní tvorba žáků).

IV. Zpracování

- Práce je stylisticky, typograficky i graficky na výborné úrovni.
- Na několika místech lze nalézt drobné tolerovatelné překlepy, např.:
 - str. 12 – „integrují v podobně nových znalostí“;
 - str. 22 – „při tvorba videa“;
 - str. 65 – „Vyřadíme-li hodnotu, které je odlehlá, tak poté počítám dál“ ;
 - str. 74 – „Většina žáků se vyslovila proti využívání video tutoriálů ve výuce“ (myšleno jako jediný výukový nástroj, ale nesděleno) ;
 - str. 78 – „programem, které by pak viditelně žákovi ukázal efektivitu“.
- Za problematickou lze považovat formu zpracování literárních a online informačních zdrojů. Jsou sice velmi kvalitní, nelze však snadno zjistit, ke které části textu se ten který konkrétní odkaz na zdroj vztahuje.

V. Další vyjádření, komentáře a připomínky vedoucího:

Domnívám se, že tato práce je velmi přínosná. Spojuje zkušenosti praktika s novými poznatky získanými studiem včetně schopnosti použít výzkumné metody a provést statistickou analýzu výsledků.

VI. Případné otázky pro obhajobu a náměty do diskuze:

- Co podle vás brání většímu praktickému nasazení video-tutoriálů v našich školách?

VII. Celková úroveň práce:

Celková úroveň práce je výborná. Proto ji doporučuji k obhájení.